

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudkyň Mgr. Sylvie Šiškeové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobkyně: **Provident Financial s. r. o.**, se sídlem Olbrachtova 2006/9, Praha 4, zastoupené Mgr. Andreou Stachovou, advokátkou se sídlem Valentinská 92/3, Praha 1, proti žalované: **Česká obchodní inspekce, ústřední inspektorát**, se sídlem Štěpánská 796/44, Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 6. 2019, č. j. ČOI 80916/19/O100/3000/19/HI/Št, sp. zn. ČOI 62787/17/1000, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. 7. 2022, č. j. 29 A 140/2019-107,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Česká obchodní inspekce, inspektorát pro Jihomoravský a Zlínský kraj (dále jen „inspektorát“) uznal žalobkyni vinnou ze spáchání správního deliktu podle § 20 odst. 1 písm. b) zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 30. 11. 2016 (dále jen „starý zákon o spotřebitelském úvěru“). Deliktu se žalobkyně dopustila tím, že v šesti blíže určených smlouvách o zápůjčce neinformovala spotřebitele v souvislosti s právem na odstoupení od smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, o částce úroku splatné za den. Tím žalobkyně porušila povinnost uvedenou v § 6 odst. 1 ve spojení s přílohou č. 3 odst. 1 písm. n) starého zákona

o spotřebitelském úvěru. Inspektorát nicméně upustil od uložení správního trestu a žalobkyni uložil pouze povinnost uhradit náklady řízení paušální částkou.

[2] Žalovaná zamítla odvolání žalobkyně a potvrdila rozhodnutí inspektorátu. Proti rozhodnutí žalované se žalobkyně bránila u Krajského soudu v Brně, který její žalobu také zamítl. Krajský soud se neztotožnil s hlavní námitkou, jakým způsobem má být spotřebitel ve smlouvě, jíž se uzavírá spotřebitelský úvěr, informován o částce úroku splatné za den v případě odstoupení od smlouvy. Nepřisvědčil ani dalším námitkám, které se týkaly zejména neurčitosti popisu skutku, pochybení při provádění důkazních prostředků, bezpředmětnosti jiného rozhodnutí žalované ve věci žalobkyně, porušení principu ochrany legitimního očekávání, tvrzené libovůli nebo nutnosti použít pozdější právní úpravu.

II. Kasační stížnost žalobkyně a vyjádření žalované

[3] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost. Předmět sporu v kasačním řízení zúžila na otázku, co je myšleno *informací o částce úroku splatné za den*. Stěžovatelka trvá na tom, že z ničeho nevyplývá povinnost uvádět ve smlouvě částku v podobě konkrétního čísla. Pokud by zákonodárce zamýšlel, aby ve smlouvě byla uvedena částka jako konkrétní číslo, uvedl by to v zákoně výslovně. Má-li informace být uvedena výstižně, jasně a zřetelně, podporuje to stěžovatelčin názor, že tyto vlastnosti má mít *informace*. Zatímco krajský soud se soustředí na výraz *částka*, podle stěžovatelky je klíčovým výrazem *informace*. Má-li tedy být poskytnuta informace o částce, neznamená to, že by měla být poskytnuta částka samotná, vyjádřená konkrétním číslem. Podle stěžovatelky nelze dovozovat, že by spotřebiteli měly být poskytnuty veškeré informace v konkrétních číselných údajích. Takový výklad by paradoxně mohl mít za výsledek nepřehlednost smlouvy. Požadavek, aby byly požadované informace uvedeny jasně, výstižně a zřetelně, byl podle stěžovatelky splněn. Postup pro výpočet částky byl ve smlouvě formulován tak, že v něm byly uvedeny veškeré relevantní údaje pro dovození konkrétní částky, tento postup byl popsán naprosto jednoznačně a odkazy na další odstavce nelze považovat za důvod označení informace za nejasnou, nevýstižnou či nezřetelnou. Stěžovatelka dále upozornila, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2020, č. j. 15 A 34/2018-26, na nějž krajský soud odkázal, byl napaden kasační stížností.

[4] Stěžovatelka rovněž upozornila na možné uplynutí prekluzivní lhůty pro zahájení řízení o správním deliktu. Dotčené smlouvy o zápůjčkách byly uzavřeny v období od 19. 10. 2015 do 12. 7. 2016. Inspektorát udává jako podklad pro zahájení správního řízení zjištění z kontroly provedené dne 3. 5. 2017. Z protokolu je zřejmé, že šetření bylo zahájeno na základě podnětu spotřebitele. Datum doručení podnětu však protokol postrádá a podnět není ani součástí správního spisu. Správní řízení bylo zahájeno až dne 29. 5. 2018. Stěžovatelka se proto domnívá, že subjektivní prekluzivní lhůta mohla (přínejmenším v souvislosti s některými skutky) uplynout.

[5] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti odmítla výklad slovního spojení *informace o částce úroku splatné za den* zastávaný stěžovatelkou. Stěžovatelkou poskytnutá informace o částce úroku splatné za den nesplňuje zákonné požadavky na informace, které musí být spotřebiteli ve smlouvě poskytnuty. Žalovaná dodala, že o kasační stížnosti proti rozsudku č. j. 15 A 34/2018-26 rozhodl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 30. 8. 2022,

pokračování

č. j. 8 As 246/2020-37. Kasační soud ve vztahu k uvádění informace o částce úroku splatné za den souhlasil s posouzením městského soudu. Ohledně námitky uplynutí subjektivní prekluzivní lhůty pro projednání správního deliktu žalovaná zdůraznila, že s obsahem smluv o zápůjčce se inspektorát mohl seznámit nejdříve po jejich doručení dne 25. 5. 2017. Spotřebitel totiž smlouvy ke svému podnětu nepřiložil. Správní řízení bylo zahájeno dne 29. 5. 2018, tedy v mezích dvouleté subjektivní lhůty pro zahájení řízení podle § 21 odst. 3 starého zákona o spotřebitelském úvěru.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Kasační stížnost je přípustná a projednatelná, není však důvodná.

[7] Shodnou námitkou, totiž výkladem § 6 odst. 1 ve spojení s přílohou č. 3 odst. 1 písm. n) starého zákona o spotřebitelském úvěru, se Nejvyšší správní soud (NSS) zabýval v již zmíněném rozsudku č. j. 8 As 246/2020-37. Přestože osmý senát dospěl k závěru, že jsou dány důvody pro zrušení rozsudku městského soudu č. j. 15 A 34/2018-26, stalo se tak na základě jiné námitky. Závěry městského soudu ohledně informování spotřebitele o částce úroku splatné za den v případě odstoupení od smlouvy, z nichž vyšel krajský soud v napadeném rozsudku, jsou proto použitelné i na nyní posuzovanou věc.

[8] Podle přílohy č. 3 odstavce 1 písm. n) starého zákona o spotřebitelském úvěru *smlouva, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, musí vždy obsahovat informaci o právu na odstoupení od smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, lhůtě, během níž může být toto právo vykonáno, a o dalších podmínkách pro výkon tohoto práva, včetně informace o povinnosti spotřebitele zaplatit čerpanou jistinu a příslušný úrok podle § 11 odst. 3, jakož i o částce úroku splatné za den.*

[9] Článek 19 Smluvních podmínek Smlouvy o zápůjčce stanoví, že „Zákazník současně bere na vědomí, že částka úroku splatného za den je rovna podílu celkového úroku, jak je tento specifikován na straně 1 Smlouvy, a počtu dnů, na který byla sjednána doba trvání Smlouvy (ve smyslu článku 20 věta první Smluvních podmínek Smlouvy o zápůjčce)“. Na první pohled je tedy zřejmé, že stěžovatelka ve smlouvách neuvedla informaci o částce úroku splatné za den v případě odstoupení od smlouvy ve formě konkrétního čísla.

[10] Při výkladu a aplikaci zákonných ustanovení, která upravují spotřebitelské vztahy, musí obecné soudy respektovat ústavní princip ochrany slabší strany, plynoucí z principu rovnosti vyjádřeného v čl. 1 Listiny základních práv a svobod a zahrnující i princip ochrany spotřebitele, a promítnout jej do svých úvah a posouzení. Připouští-li zákonná ustanovení více výkladových řešení, je ústavně konformní takový výklad, který je pro spotřebitele nejpriznivější (náleze ze dne 23. 11. 2017, sp. zn. I. ÚS 2063/17). V tomto ohledu je nutné za nejpriznivější považovat výklad, který povede k tomu, aby byl v co nejvyšší míře naplněn požadavek na srozumitelné informování spotřebitele.

[11] Již na základě jazykového výkladu lze učinit závěr, že starý zákon o spotřebitelském úvěru požadoval uvedení úroku konkrétní částkou, což je třeba odlišit od situace, kdy by zákon požadoval uvedení úrokové sazby [s tímto pojmem zákonodárce pracoval na řadě jiných míst – např. § 10 odst. 4, příloha č. 3 odst. 1 písm. e) atd.]. Takto oba pojmy rozlišuje

i směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru, kterou starý zákon o spotřebitelském úvěru implementoval. Obdobně i její anglické znění rozlišuje mezi spojením „*the amount of interest payable per day*“ a „*the interest rate*“.

[12] Ke stejnému závěru vede i teleologický výklad, který provedly správní orgány i krajský soud. NSS souhlasí s úvahou krajského soudu uvedenou v bodu 19 napadeného rozsudku: „*Smyslem zákona je, aby spotřebitel obdržel co nejvíce konkrétních údajů o parametrech smlouvy v co nejsrozumitelnější podobě, a byl tak na základě smlouvy schopen jednoduše zjistit, kolik přesně bude muset na úrocích či dalších nákladech zaplatit, aniž by musel tyto údaje stanovovat nepřiměřeným způsobem. Tato nepřiměřenost má přitom potenciál nabývat různých podob, může spočívat např. ve složitém vzorci, ale může spočívat též v komplikovanosti vyhledávání hodnot vsazovaných do vzorce relativně jednoduchého (např. formou odkazů na jiné části smlouvy, přílohy apod.). Právě o takový případ se ostatně jednalo v nyní projednávané věci (srov. poslední odstavec na str. 5 a první odstavec na str. 6 rozhodnutí žalované)*“. Ke stejnému závěru dospívá také odborná literatura (Vacek, L. *Zákon o spotřebitelském úvěru. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015). Na tom nemůže nic změnit stěžovatelčina argumentace, která se z převážné části zakládá na formalistickém zdůrazňování výrazu *informace*. Ten podle ní ve spojení s výrazem *částka* vede k výkladu nevyžadujícímu uvedení částky formou konkrétního čísla. Podle NSS je však rozhodující smysl a účel zákona, který je nejlépe naplněn tehdy, má-li spotřebitel k dispozici údaj o konkrétní částce, který mu jednoduše a na první pohled umožňuje zjistit, jakou sumu bude případně povinen uhradit v případě odstoupení od smlouvy.

[13] Rovněž ve vztahu k námitce možného uplynutí prekluzivní lhůty pro zahájení řízení o správním deliktu se NSS ztotožňuje s žalovanou.

[14] Podle § 21 odst. 3 starého zákona o spotřebitelském úvěru odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 5 let ode dne, kdy byl spáchán.

[15] Rozhodným okamžikem pro určení počátku běhu subjektivní lhůty byl den, kdy se inspektorát mohl poprvé dozvědět o porušení právních předpisů. Tak se ale nemohlo stát dříve, než se seznámil se smlouvami o zápůjčce, jejichž kopie mu stěžovatel doručil dne 25. 5. 2017. Počátek běhu prekluzivní lhůty je totiž dán okamžikem vědomosti o skutkových okolnostech v takovém rozsahu, který umožní předběžné právní zhodnocení, že došlo k porušení zákona jako takového (rozsudek NSS ze dne 16. 4. 2010, č. j. 7 As 11/2010-134, č. 2122/2010 Sb. NSS). Váže-li zákon počátek běhu subjektivní prekluzivní lhůty na okamžik, kdy se správní orgán dozví o porušení zákona (jak stanoví mj. i § 21 odst. 3 starého zákona o spotřebitelském úvěru), je tímto rozhodným dnem den, kdy správní orgán soustředí okruh poznatků, informací a důkazních prostředků, z nichž lze na spáchání deliktu usoudit (usnesení rozšířeného senátu ze dne 18. 9. 2012, č. j. 7 Afs 14/2011-115, č. 2748/2013 Sb. NSS).

[16] S ohledem na shora uvedené NSS uzavírá, že pokud inspektorát zahájil správní řízení dne 29. 5. 2018, učinil tak před uplynutím dvouleté prekluzivní lhůty. Ani tato stěžovatelčina námitka tedy není důvodná.

pokračování

IV. Závěr a náklady řízení

[17] NSS tedy kasační stížnost v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[18] Neúspěšná stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalované nevznikly náklady nad rámec její běžné činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. května 2023

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu